

Οι Όσιοι Παρθένιος και Ευμένιος και η Ιερά Μονή Κουδουμά (Αρχιμ. Σεβαστιανός Σωμαράκης, Υφηγητής του Κανονικού Δικαίου)

/ [Πεμπτούσια](#)

«Αναχώρησις κόσμου εστίν, εκούσιον μίσος επαινουμένης ύλης και άρνησις φύσεως, δι' επιτυχίαν των υπέρ φύσιν».

Με αυτόν τον σύντομο και περιεκτικό ορισμό ο Όσιος Ιωάννης ο συγγραφέας της Κλίμακος αποδίδει το εσώτερο νόημα και τον απώτερο σκοπό του αναχωρητισμού έτσι όπως αυτός εξ' αρχής βιώθηκε και αναπτύχθηκε μέσα στην ιστορική πορεία της Εκκλησίας. Η περιοχή των Αστερουσίων ορέων στο νότιο τμήμα του νομού Ηρακλείου της Κρήτης λόγω της γεωμορφίας της -ορεινός όγκος, χωρίς βλάστηση με απόκρυμνες και δύσβατες απολήξεις προς το λυβικό πέλαγος στις οποίες σχηματίζονται σπήλαια- υπήρξε τόπος κατάλληλος για αναχώρηση, ησυχία και άσκηση γι' αυτό και ήλκησε παλαιόθεν πολλούς ασκητές οι οποίοι επιθυμούσαν την ιερή ησυχία. Τον 14ο αιώνα είναι ήδη πολύ γνωστό κέντρο αναχωρητισμού όχι μόνο στα στενά όρια της Κρήτης, αλλά και σε ολόκληρο τον ορθόδοξο χριστιανικό κόσμο. Ο Όσιος Γρηγόριος ο Σιναΐτης μετέβη εκεί περί τα μέσα του 14ου αιώνα, όπου διδάχθηκε από τον ερημίτη Μοναχό Αρσένιο τη μέθοδο ασκήσεως της νοεράς ησυχίας μέσω της ακατάπαυστης επαναλήψεως της μονολογίστου ευχής «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με» και την αμετεώριστη παραμονή του νού εντός της καρδιάς. Αφού ο Άγιος Γρηγόριος μύθηκε από τον όσιο Αρσένιο στο σωστικό τρόπο ασκήσεως της νοεράς ησυχίας, τον μετέφερε στο Άγιο Όρος και στις ορθόδοξες σλαυικές χώρες.

† Χρυσοστόμου Ί. Παπαδάκη
Ἀρχιμανδρίτου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου

ΟΙ ΟΣΙΟΙ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ & ΕΥΜΕΝΙΟΣ

ΚΑΙ
Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ
ΚΟΥΔΟΥΜΑ

ΙΕΡΑ ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ

Η ιερά αυτή παράδοση δεν έπαυσε στην περιοχή αυτή μέχρι και τα νεώτερα χρόνια όπου αναβιώθηκε με ιδιαίτερα εντυπωσιακό τρόπο κατά τα τέλη του 19ου με αρχές του 20ού αιώνα από τους Οσίους αναχωρητές και κατά σάρκα αδελφούς Παρθένιο και Ευμένιο οι οποίοι έζησαν ως αναχωρητές και ερημίτες σε εκείνα τα μέρη, ίδρυσαν την Ιερά Κοινοβιακή Μονή Κουδουμά αφιερωμένη στην Υπεραγία Θεοτόκο, η οποία λειτούργησε και λειτουργεί μέχρι σήμερα ως ιερό φυτώριο πολλών Μοναχών.

Το μεγάλο σε εύρος και βάθος πνευματικό έργο που οι Όσιοι πατέρες Παρθένιος και Ευμένιος επετέλεσαν στην περιοχή των Αστερουσίων και το άφησαν ως ιερά

παρακαταθήκη στην Εκκλησία και στις επόμενες γενιές παρουσιάζεται αναλυτικά, εκτεταμένα και με ερευνητική εγκυρότητα στο έργο του Αρχιμανδρίτου του Οικουμενικού Θρόνου Χρυσοστόμου Παπαδάκη, «Οι Όσιοι Παρθένιος και Ευμένιος και η Ιερά Μονή Κουδουμά» το οποίο εξέδωσε το 2003 και επανεξέδωσε βελτιωμένο και επηυξημένο το 2016 η Ιερά Μεγίστη Μονή του Βατοπαιδίου.

Οι μικρές προϋπάρχουσες μελέτες αφορούσαν στο σύντομο βίο των Οσίων Πατέρων και στο σύντομο ιστορικό της Ιεράς Μονής Κουδουμά και δεν ήταν ικανές να παρουσιάσουν πλήρως το ιστορικό και πνευματικό εύρος των παραπάνω. Ο συγγραφέας και Πρωτοσύγγελλος τότε της Ιεράς Μητροπόλεως Γορτύνης και Αρκαδίας ανέλαβε το κοπιαστικό έργο της συλλογής, της έρευνας, της μεθοδολογικής και κριτικής αξιολογήσεως όχι μόνο των προγενεστέρων μικρών πονηματοηδίων, αλλά κυρίως του αρχαιακού υλικού της Ιεράς Μητροπόλεως Γορτύνης και Αρκαδίας και της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης καθώς και άλλο αρχαιακό και πρωτότυπο υλικό που συνέλεξε από βιβλιοθήκες και αρχεία Μονών, ενώ παράλληλα δεν παρέλειψε να αξιοποιήσει ακόμα και τη σωζόμενη αξιόπιστη και διασταυρωμένη ζωντανή προφορική παράδοση περί των Οσίων ανδρών και της Μονής.

Επιπλέον τον συγγραφέα δεν ενδιέφερε μόνο η απλή έκθεση των ιστορικών γεγονότων που αφορούσαν στους Οσίους Πατέρες και στην Ιερά Μονή Κουδουμά, αλλά και η εις βάθος πνευματική ερμηνεία του βίου των Οσίων Πατέρων, των θαυμαστών σημείων που επετέλεσαν, των ιερών γεγονότων που τους αφορούσαν, αλλά και κάθε τι που σχετίστηκε με την ίδρυση και τη μετέπειτα πορεία της Μονής Κουδουμά.

Μία τέτοια προσπάθεια δεν θα μπορούσε να αγνοήσει τη μία και βασική προϋπόθεση που συνέβαλε σ' αυτή τη μοναστική αναγέννηση στην Κρήτη και αυτή δεν είναι άλλη από τον ορθόδοξο μοναχισμό ο οποίος ως γνήσια αναζήτηση της κοινωνίας με το Θεό αποτελεί την αφετηρία όλων όσων η θεία πρόνοια ενήργησε στην περιοχή του Αγιοφάραγγου. Γι' αυτό και στην εισαγωγή του παρουσιαζόμενου τόμου ο συγγραφέας κάνει εκτενή αναφορά στον ορθόδοξο μοναχισμό και κυρίως στις προϋποθέσεις εισόδου στον μοναχισμό, στην άσκηση των μοναστικών υποσχέσεων και αρετών, στην προσφορά του μοναχισμού και στις παρανοήσεις που ενίοτε προκύπτουν ως προς την προσφορά του. Οι 25 σελίδες που αφιερώνονται εισαγωγικά στον μοναχισμό θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως μία συνοπτική και περιεκτική πραγματεία περί Ορθοδόξου Μοναχισμού.

(συνεχίζεται)